

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 290. szám
1988. december 6., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Az újságíró lelke

Régi újságíró nem vagyok. Öszintén szólva: nem is nagyon szeretem a magam fajtáját. Engem közéjük a lelke hozott ugyan, de nem is közéjük, csak ide. Ismerem hibáikat, gyengéiket. De hitem és tudásom, hogy hasznosabb, nemesebb és kisebb igényű fajtája nincs a társadalomnak az újságírónál...

Nem szégyelltem lekopogni ezeket a sorokat, és nem is sült ki a szemem: *Ady Endre mondatai ezek*. A poétaé, aki robotos élete java részét újságíróként tördelte különböző lapok hasábjába, s aki füstös redakciókban homlokáncsolva hajolt a kefelevonatok fölé. Tudom, sem a közízlés, sem a személyiséget összehasonlító skatulyázás alapján nem lehet állítani, hogy Ady újságíró volt. Sőt: *Tömörkény, Móra, Bródy, Mikszáth* és a többiek csupán írásokat adtak a lapoknak, s ha tartoztak is valamely szerkesztőséghez, az csak a közép-európai író sorsából, s nem az újságírói-riporteri vénából fakadt.

Igy szól az utólagos értékelés.

Hogy miért haborgok most ezen? Mert alkalmam van rá: holnap ünnepeljük a magyar sajtó napját. Helyünket újra és újra kijelölve, most megint gondolhatunk azokra, akiknek köszönhetően még társadalmi rangot jelent újságírónak lenni, annak ellenére, hogy a kézi vezérlésre berendezkedett tájékoztatáspolitikai és a megalkuvásra is hajlamos börtölnökhöz sokat tett a szakma, az írás, a tájékuken hagyományosan erkölcsi jelképként élő toll ellen.

Nyugati, főleg amerikai filmek visszatérő jelenete, hogy a nyomozó riporter végigrobog egy hodálynak tűnő termen, majd leveti magát egy írógéphez, és leleplez. Rajta kívül ül és gépét veri még ötven ember ugyanabban a helyiségben. Nálunk nem ilyenek a szerkesztőségek. Egyrészt azért, mert a miénk jobban hasonlít egy hivatalhoz, ahol bürokraták gyártják a papírhegyeket, mint egy műhelyhez, munkacsarnokhoz, másrészt itt, *Közép-Keleten* — hála elnyomatásainknak — a műves, képesen beszélő, literátus újságírási eszménye még az egyenruhásított szakmában is erősen tartja magát. Lelkünknek két otthona van tehát: egy a hivatalban, és egy az irodalomban.

Megbízatlanságunk is legalább kétféle. Egyet kapunk attól a néptől, akit olvasó képeben látunk magunk előtt, s egyet a lapgazdától, aki szerencsés esetben csupán kereteket ad munkánknak, s nem kalodát.

De nem erről akartam beszélni. Itt az idő és az alkalom, hogy arról szóljak, ami folyamatosan nyomtasztja a szakmánkbéli. Mindenekelőtt egy nagy lelki teher, jelesül: mi bármikor bűnbakká válhatunk. A sajtó a hibás, ha nem tárja föl a folyamatokat, ha rámutat az átfogó gondokra, ha csak általános problémákról szól, ha konkrét személyek bűneit rója föl, ha „elszigetelt” jelenségekről ír, s különösen akkor, ha nem agítál, pusztán ábrázol, közvetít, mintha felnőtt volna már itt a nép. Legutóbb például a Magyar Rádió — úgy, ahogy van — kapta meg a magáét. Ilyenkor a bírálat sohasem az adott műsort, cikket, összeállítást, véleményét illeti, hanem a „tendenciát”, amit a hivatalos fül és szem észrevenni vél.

Pedig létezik egy mindenneknél mélyebb és tartósabb tendencia: a vélemények egyre szabadabb kinyilvánításának folyamata. Ez minden bizonnyal elvezet odáig, hogy az 1848. évi XVIII. törvény cikk magasába is elérünk: „Az előző vizsgálat eltöröltetvén örökre és a sajtószabadság visszaállítván, ennek biztosítékául ideiglenesen rendeltetik: gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti.”

Ebbe a szabadságba az is beletartozik, hogy véleményt csak véleménnyel, gondolatot kizárólag gondolatlanul lehet legyőzni. Ma még — nézzünk végig a leváltott és fegyelmi elé állított szerkesztők listáján — messze vagyunk ettől.

Másfajta, de hasonló súlyú gond, hogy ma a hírek, információk, egyáltalán, a híriparnak a szocializmusnak nevezett újraelosztási rendszerben nincs értéke és piaci szerepe. A még mindig merev, egyközpontú szerkesztésben — legyen szó gazdaságról, társadalomról, politikáról, vagy kultúráról — az információk és megerősítések fölülről lefelé szivárognak, tehát lassúak, kilúgozottak és erőtleneek. Márpedig tartalmas és pontos információk nélkül nem lehet megújuló társadalmat építeni.

A sajtóban folyton-folyvást a vállalkozói magatartás meghonosítását sugalmazzuk, ugyanakkor — a jelenlegi gazdálkodói keretek között — mi magunk nem tudunk híripari vállalkozókká lenni. Ehhez meg kellene változtatni a kiadói gazdálkodás feltételeit, a tájékoztatáspolitikai egész mechanizmusát, föl kellene oltani a nyomdai és papírmunkások, és érdekeltt tenni magát a toll munkását abban, hogy hasznosítható információkat építsen be írásába.

Az egyik időszerű téma, hogy a társadalmi lét mely szegletében állt elő sztrájkhelyzet. Nincs értelme annak, hogy a sajtó munkabeszüntetéssel fenyegetőzzön, és arra sem érdemes helyet pazarolni, hogy milyen következményekkel járna egy sajtósztrájk. De az tűrhetetlen, hogy a sajtót ért majd minden minősítést és támadást leközlünk, ugyanakkor önvédelmünk érdekében nem merünk, vagy nem akarunk szólni. Rövidesen új gazdálkodói rend lép életbe lapkiadó vállalatunknál, januárban az újságíró-szövetségben rendkívüli közgyűlés dönt a jövőnkéről. Erre kell most figyelnünk. Csak meg ne ijedjünk önmagunktól!

Dlusztos Imre

Grósz Károly látogatása a Magyar Televízióban

Grósz Károly, az MSZMP főtitkára, Berecz Jánosnak, az MSZMP PB tagjának, a Központi Bizottság titkárnak társaságában, hétfőn a Magyar Televízióba látogatott. A vendégeket Bereczky Gyula, az MTV elnöke, Szűcs Istváné, az V. kerületi pártbizottság első titkára, és Halák László, az MTV pártbizottságának titkára fogadta.

Grósz Károly felszólalt az MTV munkaértékelésén, amelyen a magyar televíziózás megújulásáról, az 1989. évi feladatokról, az I. és II. program tervezett struktúrájáról tárgyaltak az intézmény dolgozói (MTI)

A MIOK állásfoglalása

A Magyar Izraeliták Országos Képviselete teljes ülést tartott, amelyen állásfoglalást hagytak jóvá. A dokumentum rögzíti, hogy a magyar zsidóság elveti a nemzetiségi státusz létesítésének lehetőségét. Az állásfoglalás leszögezi: ragaszkodnak történelmileg kialakult státusukhoz, és határozottan kijelentik, hogy semmiképpen nem kívánnak a nemzetiséghez tartozás lehetőségével élni. (MTI)

Fölújítják a Szabadságot...

Beköszöntött immár a tél, a vízre még csak nézni sem jó, oly hideg-sötétben folyik a partok között... Az úszóházak is beköltöztek az új téli kikötőbe; néhány hete vontatták be őket ideiglenes helyükre.

Jobb-e nekik a réginel az új kikötő, vagy rosszabb? Dóra József, a Szegedi Vízművek és Fürdők Vállalatának főüzemvezetője azt mondta: a dolgozóknak talán rosszabb. Míg a tápéi téli kikötőtől alig száz méternyire van a buszmegálló, tehát a megközelítés nem okozott nehézséget — a medencés kikötőig bizony jó két és fél kilométert kell az embereknek megtenniük a legközelebbi megállótól, a hatyási haranglábtól. A kikötő víz- és csatornahálózata, elektromos hálózata teljes egészében kiépült — az idén a Szabadság névre hallgatott rakják rendbe. Milyen munkákat szűkséges föltétlenül elvégezni? Mindenekelőtt teljes egészében ki kell cserélni a pontonszerkezetet — ami ugyanis, fémből lévén, gyors rozsdásodásnak van kitéve. A járófelületek, azaz a deszkaburkolat cseréjére is nagy szükség lenne — csak hát, nehéz faanyaghoz jutni. Im-már egy hónapja megrendelte a vállalat a szükséges mennyiséget a tűzepektől, s még egy szál sem érkezett belőle. Pedig fölhasználás előtt még száritani, gyalulni is kell a faanyagot — van gond tehát vele épp elég. A kabinok, kabinajtók javítása, illetve cseréje nem vá-

Téli szállásukon az úszóházak

szen a vastag hótakaró egy-kettőre megsüllyesztheti az úszóházakat. Ha majd befagy a kikötő, a lékvágás is bevonul a teendők közé, né-táni tűz esetén ugyanis a lé-kéből kimert vízzel oltják az úszóházat — de e lehető-ségre még csak gondolni sem szabad...

A tulajdonképpeni karbantartási munkák a szabadságolások után, januártól kezdődnek el. (A rakparti bejáróhidakat persze általában még ősszel kiveszik a vízből — az idén az alacsony vízállás miatt nem került erre még sor). A vízművállalat minden télen fölújít egy-egy úszóházat — az idén a Szabadság névre hallgatott rakják rendbe. Milyen munkákat szűkséges föltétlenül elvégezni? Mindenekelőtt teljes egészében ki kell cserélni a pontonszerkezetet — ami ugyanis, fémből lévén, gyors rozsdásodásnak van kitéve. A járófelületek, azaz a deszkaburkolat cseréjére is nagy szükség lenne — csak hát, nehéz faanyaghoz jutni. Im-már egy hónapja megrendelte a vállalat a szükséges mennyiséget a tűzepektől, s még egy szál sem érkezett belőle. Pedig fölhasználás előtt még száritani, gyalulni is kell a faanyagot — van gond tehát vele épp elég. A kabinok, kabinajtók javítása, illetve cseréje nem vá-

rathat sokáig magára, nem beszélve a tetőszerkezetről, melynek eternitlemeze cserére szorul. A hajógarázsok homlokfalait pedig alumíniumlemezzel cserélik a tervek szerint.

S hogy mibe kerül mindez? Nem kevesebb, mint 750 ezer forintot visz el csak a Szabadság úszóház — amely mellett természetesen a többi állóegységet, hajót sem hanyagolhatják el. A másik két úszóház fedélzetén mindenekeelőtt raktárkialakításra, s a büfé korszerűsítésére van szükség, sőt, a Szőke Tisza úszókosarat teljes egészében ki kell cserélni, ami — a többi faanyag-igényes munkával együtt — körülbelül negyven köbméter deszkát emészt föl majd. A Szőke Tisza vendégszobáinak újrafestése, s a fedélzeti följáró cseréje szintén az e télen elvégzendő munkák számát gyarapítja.

A festést egyébként mindenképpen az elővizen kell elvégezni, hiszen, ha a festék a kikötő vizébe jut — ott még föl sem tudja „higítani” a vízfolyás. Erre tehát az úszóházak nyári szállításán kerül sor, ahová még a tavaszi áradás előtt ki kell vontatni őket. Ha ugyanis a kivontatás késik: a Szőke Tisza könnyen beveri a „fejét” a régi hídra, ami még az új hídnál is alacsonyabb... De térjünk át immár a hajókra. Az Odessza motorost az elmúlt télen újította föl a vállalat, ám festése ezek-re a hónapokra maradt. A Tiszavirág hajó jelentős mértékű motorjavításra, illetve festésre szorul, a Maros munkahajó pedig általános szerkezeti javítást igényel. Összesen mintegy másfél-két milliónyi forintot fordít januártól hajófenntartásra a vízművállalat, amit — a föntiek ismeretében — még túl soknak sem mondhatunk...

F. Cs.

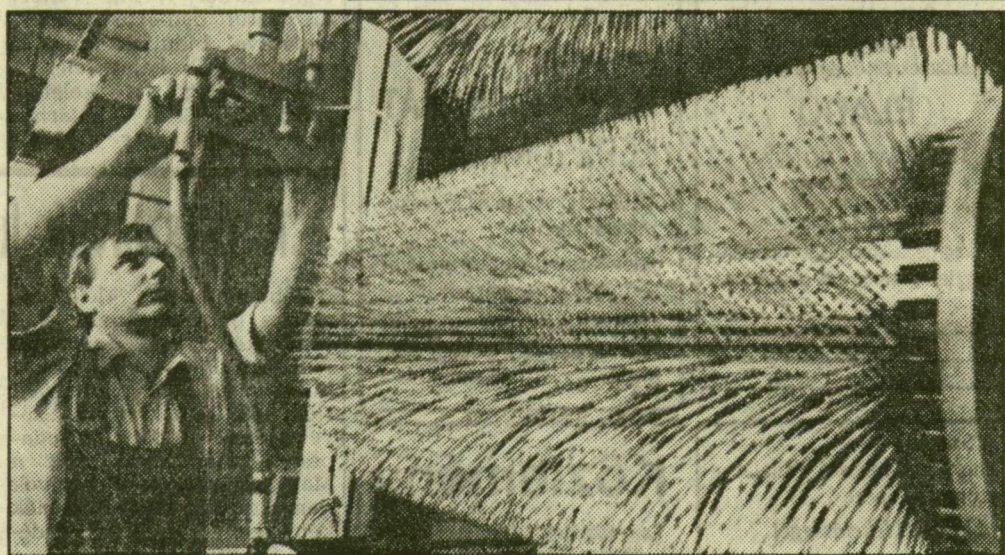
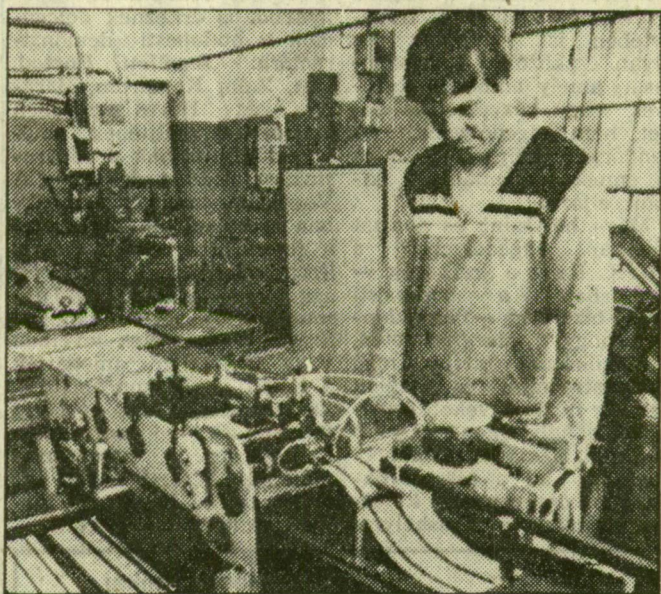
Lakás, lakás...!

A KISZ országos demonstrációja

Az országos KISZ-értekezlet döntésének értelmében hétfőn és kedden — a kormány—KISZ vezetői találkozózt megelőzően — országos demonstrációt szervez a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség, saját lakáskonceptiója mellett. Ez a megmozdulás 10 megyében — több helyütt 2 napon át — és a fővárosban kedden 13 és 18 óra között zajlik majd — tájékoztatták a szervezők az újságírókat hétfőn a KISZ KB székházában.

A demonstráció célja — mondták —, hogy felhívják a figyelmet az ifjúság jelentős részének tarthatatlan és kilátástalan lakáshelyzetére, továbbá, hogy a orábbinál eszelekvőbb magatartásra ösztönözzék a kormányt e kérdés kezelésé-

(Folytatás a 2. oldalon)

GAZGYÚJTÓK SZEGEDRŐL. A Szegedi újabb termékük, a több mint 8 centiméter Gyufagyárban 400 millió forint értékű gyufa-hosszú gázgyújtó gyufa, automata mártá-fát gyártanak évente. Igencsak keresett sít, töltését nemrégiben oldották meg. Az külföldön is a szegedi „legetnivaló”, hiszen itt készült célgepekkel ezentúl műszakon-az idén 120 millió forint értékű tőkes ex-ként 30 ezer dobozzal készíthetnek ebből a portot bonyolították a gyufagyáriak Leg-keresett termékéből